

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 16 iunie 2023
(OR. en)

10770/23

**Dosar interinstituțional:
2023/0180(NLE)**

ACP 59
WTO 81
RELEX 750
COAFR 205
FDI 9

PROPUNERE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	16 iunie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 312 final
Subiect:	Propunere de DECIZIE A CONSILIULUI privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului privind facilitarea investițiilor durabile dintre Uniunea Europeană și Republica Angola

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 312 final.

Anexă: COM(2023) 312 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.6.2023
COM(2023) 312 final

2023/0180 (NLE)

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului privind facilitarea investițiilor durabile dintre Uniunea Europeană și Republica Angola

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În 2020, o propunere care „să elaboreze măsuri mai ambițioase menite să faciliteze, să atragă și să sprijine investițiile în Africa” a fost inclusă în strategia cuprinzătoare a Uniunii Europene (UE) cu Africa¹.

Republica Angola (denumită în continuare „Angola”) este a șaptea destinație de investiții ca mărime pentru investitorii din UE pe continentul african, acoperind 5,4 % din stocul de investiții străine directe ale UE (9,9 miliarde EUR din ISD în 2020). În timp ce economia Angolei se bazează în prezent pe materiile prime și resursele sale energetice abundente, țara încearcă să își diversifice modelul economic și a depus eforturi semnificative în ultimii ani pentru a îmbunătăți climatul de investiții pentru investitorii străini și locali. Angola este în curs de a începe negocierile pentru aderarea la Acordul de parteneriat economic (APE) dintre UE și grupul APE al Comunității de Dezvoltare a Africii Australe („SADC”). Cu toate acestea, APE nu conține dispoziții specifice privind investițiile.

La 8 septembrie 2020, vicepreședintele executiv al Comisiei Europene, dl Valdis Dombrovskis, și ministrul comerțului și industriei din Angola, dl Victor Fernandes, au emis o declarație comună prin care își confirmă *„intenția de a începe discuții de tatonare cu privire la un acord de investiții UE-Angola, pe lângă APE, punând accentul pe facilitarea investițiilor”*².

La 23 martie 2021, Comisia a adoptat o recomandare de decizie a Consiliului³ de autorizare a deschiderii negocierilor cu Angola referitoare la un acord privind facilitarea investițiilor. La 26 mai 2021, Consiliul Uniunii Europene a autorizat deschiderea negocierilor⁴ și a adoptat directive de negociere.

La 22 iunie 2021, UE și Angola au lansat negocieri privind un acord de facilitare a investițiilor durabile (denumit în continuare „acordul”). După patru runde de negocieri, UE și Angola au încheiat negocierile la 18 noiembrie 2022.

Obiectivul general al acordului constă în îmbunătățirea climatului de investiții și facilitarea mobilizării și menținerii investițiilor dintre UE și Angola pe baza unor norme, măsuri și proceduri moderne și simplificate referitoare la investițiile străine directe. Astfel, acordul promovează dezvoltarea durabilă, creșterea economică și crearea de locuri de muncă și consolidează relația bilaterală în materie de investiții. Acesta oferă, de asemenea, o platformă solidă pentru a contribui la diversificarea economiei Angolei și la integrarea acesteia în economia mondială.

Prezentul acord este primul acord privind facilitarea investițiilor pe care UE l-a negociat vreodată, iar propunerea de decizie a Consiliului anexată constituie instrumentul juridic care autorizează semnarea, în numele Uniunii Europene, a acordului.

¹ Comunicarea comună din 2020 intitulată „Către o strategie cuprinzătoare cu Africa”, JOIN(2020) 4 final <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A52020JC0004>

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/84859/5th-angola-eu-ministerial-meeting-joint-way-forward_en.

³ Recomandare de decizie a Consiliului de autorizare a deschiderii negocierilor privind un acord între Uniunea Europeană și Republica Angola privind facilitarea investițiilor, COM(2021) 138 final.

⁴ Decizia Consiliului de autorizare a începerii negocierilor cu Republica Angola în vederea încheierii unui acord privind facilitarea investițiilor, 8441/21, 20 mai 2021.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Obiectivele de mai sus sunt în concordanță cu Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), care prevede că UE ar trebui să „încurajeze integrarea tuturor țărilor în economia mondială, inclusiv prin eliminarea treptată a barierelor din calea comerțului internațional”⁵.

Obiectivele sunt, de asemenea, pe deplin conforme cu obiectivele Acordului de la Cotonou⁶, precum și cu principiile generale promovate în cadrul acestuia.

Acest acord corespunde Acțiunii principale 12 („continuarea acordurilor de investiții durabile cu Africa și vecinătatea sudică”) din revizuirea politicii comerciale a Comisiei⁷, prin care Comisia și-a anunțat intenția de a „propune o nouă inițiativă de investiții durabile partenerilor sau regiunilor din Africa și din vecinătatea sudică interesate să facă acest lucru [...] sub forma unor acorduri de investiții de sine stătătoare sau ca parte a modernizării acordurilor comerciale existente”.

Prezentul acord va completa, de asemenea, viitorul „Acord de facilitare a investițiilor pentru dezvoltare”, în curs de negociere în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Obiectivele sunt coerente cu alte politici ale UE, în special cu politica de dezvoltare a UE.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

- **Temei juridic**

În conformitate cu Avizul 2/15 privind ALS UE-Singapore al Curții de Justiție din 16 mai 2017, toate domeniile acoperite de acord ar intra în sfera de competență exclusivă a UE și, în special, în domeniul de aplicare al articolului 207 alineatul (1) din TFUE (investiții străine directe).

Ca urmare a acestui fapt, prezentul acord trebuie să fie semnat de Uniune în temeiul unei decizii a Consiliului pe baza articolului 218 alineatul (5) din TFUE și să fie încheiat de Uniune în temeiul unei decizii a Consiliului pe baza articolului 218 alineatul (6) din TFUE, după aprobarea Parlamentului European.

- **Subsidiaritate (în cazul competențelor neexclusive)**

Prezentul acord nu vizează niciun fel de chestiuni care nu sunt de competență exclusivă a UE.

- **Proporționalitatea**

Prezentul acord este în conformitate cu principiul proporționalității, întrucât încheierea unui acord internațional este instrumentul adecvat pentru asumarea de drepturi și obligații reciproce cu un subiect de drept internațional, cum ar fi o țară străină.

⁵ Articolul 21 alineatul (2) litera (e) din TUE.

⁶ Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000.

⁷ Comunicarea Comisiei intitulată „Revizuirea politicii comerciale - O politică comercială deschisă, durabilă și fermă”, COM(2021) 66 final.

Prezentul acord urmărește în mod direct obiectivul UE din domeniul acțiunii externe și contribuie la prioritatea politică „O UE mai puternică pe plan internațional”. Acordul este conform cu orientările Strategiei globale a UE referitoare la colaborarea cu alți parteneri și la reînnoirea parteneriatelor externe într-un mod responsabil, astfel încât să se atingă prioritățile externe ale UE. Acesta contribuie la obiectivul UE de a crea lanțuri de aprovizionare sigure, diversificate și reziliente⁸, precum și la obiectivele comerciale și de dezvoltare ale UE.

- **Alegerea instrumentului**

Prezenta propunere este conformă cu articolul 218 alineatul (5) din TFUE, care prevede adoptarea de către Consiliu a deciziilor privind semnarea acordurilor internaționale. Nu există niciun alt instrument juridic care ar putea fi utilizat pentru a atinge obiectivul exprimat în prezenta propunere.

3. **REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI**

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultări cu părțile interesate**

În perioada iunie-noiembrie 2020, Comisia a efectuat o consultare publică⁹ prin care a solicitat contribuții din partea Parlamentului European, a statelor membre, a părților interesate și a societății civile cu privire la politica comercială a Uniunii Europene, inclusiv cu privire la modalitățile de consolidare a relațiilor comerciale și de investiții ale UE cu țările învecinate și cu Africa.

Comisia consultă în mod regulat părțile interesate, printre altele în cadrul grupului de experți privind acordurile comerciale¹⁰ și al dialogului cu societatea civilă¹¹. În special, negocierile prezentului acord au fost prezentate și discutate în cadrul dialogurilor cu societatea civilă din 24 noiembrie 2021 și 17 martie 2023.

Înainte și în timpul negocierilor, statele membre ale UE au fost informate și consultate în mod regulat, pe cale orală și în scris, cu privire la diferitele aspecte ale negocierii, prin intermediul Grupului de lucru al Consiliului pentru Africa, zona Caraibilor și Pacific (ACP) și al Comitetului pentru politică comercială privind serviciile și investițiile. Parlamentul European a fost informat prin intermediul Comisiei sale pentru comerț internațional (INTA), în special în contextul unui atelier specific¹² care a avut loc la 26 octombrie 2022. Textele succesive rezultate în urma negocierilor au fost transmise ambelor instituții.

⁸ Comunicarea Comisiei intitulată „O aprovizionare sigură și durabilă cu materii prime critice pentru sprijinirea dublei tranziții”, COM(2023) 165 final.

⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/consultations/consultation-trade-policy-review_en

¹⁰ <http://ec.europa.eu/trade/trade-policy-and-you/expert-groups/>.

¹¹ <http://trade.ec.europa.eu/civilsoc/meetdetails.cfm?meet=11531>.

¹² Atelierul „Calea de urmat pentru relațiile comerciale și de investiții UE-Africa”, 26 octombrie 2022.

În plus, în cursul negocierilor, Comisia a publicat pe site-ul său web¹³ rapoarte actualizate periodic privind rundele de negocieri, propunerile de text, comunicatele de presă, fișele informative și alte materiale de informare generală.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

La inițierea negocierilor, Comisia s-a bazat pe expertiza externă acumulată în contextul revizuirii politicii de investiții din Angola¹⁴, efectuată de UNCTAD (Conferința Organizației Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare) și pe un studiu¹⁵ realizat de Banca Mondială. Ambele rapoarte au fost elaborate cu sprijinul financiar al UE. Raportul UNCTAD a furnizat informații cu privire la cadrul de investiții al Angolei și la blocajele din climatul investițional. Acestea se referă la sistemul de intrare și de stabilire a investițiilor, la reglementările operaționale, precum și la capacitatea și coordonarea administrației. Aceste probleme limitează capacitatea Angolei de a-și valorifica pe deplin potențialul imens de a atrage investitori în diferite sectoare. Raportul Băncii Mondiale a identificat în special faptul că investitorii au prezentat, ca factori critici care le afectează deciziile de investiții în țările în curs de dezvoltare, lipsa de transparență și de previzibilitate în relațiile cu agențiile publice, modificările bruște ale legilor și ale reglementărilor, precum și întârzierile în obținerea autorizațiilor și a aprobărilor guvernamentale. Acestea sunt domeniile reglementate de acord.

- **Evaluarea impactului**

În paralel cu negocierile, un contractant extern a efectuat o evaluare a impactului asupra dezvoltării durabile (SIA)¹⁶, care a acoperit atât aderarea Angolei la APE UE-SADC, cât și acordul. Obiectivul studiului este de a identifica potențialele efecte economice, sociale, asupra drepturilor omului și asupra mediului care decurg din dispozițiile APE și ale acordului. În cadrul SIA, contractantul a consultat experți interni și externi și a efectuat consultări cu părțile interesate atât din UE, cât și din Angola.

SIA confirmă impactul pozitiv al acordului asupra economiei Angolei, subliniind, de asemenea, complementaritatea dintre acord, aderarea la APE UE-SADC și asistența tehnică pentru sprijinirea ambelor procese. SIA nu identifică impacturile negative ale acordului asupra ocupării forței de muncă, a drepturilor lucrătorilor, a drepturilor omului sau a mediului.

SIA care acoperă atât aderarea Angolei la APE UE-SADC, cât și acordul a fost efectuată de contractantul extern „BKP Economic Advisors”.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificare**

Nu se aplică.

¹³ https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/southern-african-development-community-sadc/eu-angola-negotiations_en.

¹⁴ A se vedea UNCTAD, *Investment Policy Review of Angola* (Politica de investiții a Angolei) https://unctad.org/system/files/official-document/diaepcb2019d4_en.pdf.

¹⁵ A se vedea Banca Mondială, *Retention and Expansion of Foreign Direct Investment, Political Risk and Policy Responses* (Menținerea și extinderea investițiilor străine directe, riscuri și răspunsuri politice) <http://documents1.worldbank.org/curated/en/387801576142339003/pdf/Political-Risk-and-Policy-Responses.pdf>.

¹⁶ A se vedea *Sustainability Impact assessment (SIA) in support of trade negotiations with Angola for EU-SADC EPA accession* [Evaluarea impactului asupra dezvoltării durabile (SIA) în sprijinul negocierilor comerciale cu Angola pentru aderarea la APE UE-SADC], raport final, decembrie 2021, https://circabc.europa.eu/ui/group/09242a36-a438-40fd-a7af-fe32e36cbd0e/library/f9babf9b-6d05-475f-a322-1bfc4e5c9982?p=1&n=10&sort=modified_DESC.

- **Drepturi fundamentale**

Propunerea nu aduce atingere protecției drepturilor fundamentale în Uniune.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezentul acord nu are implicații bugetare.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Acordul prevede dispoziții instituționale care stabilesc structura pentru organismele de punere în aplicare care să monitorizeze permanent punerea în aplicare, funcționarea și impactul acestuia.

Capitolul din acord referitor la instituții instituie un „Comitet pentru facilitarea investițiilor”, a cărui sarcină principală este de a se asigura că acordul funcționează în mod corespunzător și eficace. Acordul stabilește, de asemenea, un dialog cu societatea civilă, care are loc anual în paralel cu reuniunea Comitetului pentru facilitarea investițiilor.

- **Documente explicative (în cazul directivelor)**

Nu se aplică.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Obiectivul general al prezentului acord este de a facilita atragerea și extinderea investițiilor dintre UE și Angola în scopul diversificării economice și al dezvoltării durabile.

Acordul cuprinde patru capitole de fond:

- previzibilitatea și transparența măsurilor legate de investiții, de exemplu prin publicarea tuturor legilor și condițiilor aplicabile investițiilor și prin promovarea utilizării portalurilor unice de informații pentru investitori;
- simplificarea procedurilor de autorizare, prin prelucrarea rapidă a cererilor și promovarea e-guvernării;
- punctele focale și implicarea părților interesate, pentru a facilita interacțiunile dintre investitori și administrație;
- investițiile și dezvoltarea durabilă, prin integrarea celei mai recente abordări a UE privind angajamentele în materie de „comerț și dezvoltare durabilă” și comportamentul responsabil în afaceri.

Capitolul privind „Prevenirea și soluționarea litigiilor” se bazează pe cooperarea dintre părți și caută o soluție convenită de comun acord, dar include, de asemenea, posibilitatea arbitrajului între state ca soluție de ultimă instanță, pe lângă normele de mediere.

În general, se preconizează că acordul va duce la îmbunătățiri ale climatului de afaceri din Angola, aducând beneficii atât firmelor străine, cât și celor naționale. Prin urmare, investitorii străini vor fi încurajați să rămână mai mult timp, aducând o contribuție pe termen mai lung la economia locală. Pe lângă investitorii existenți, acordul vizează, de asemenea, atragerea de

noi investitori în Angola, în special a întreprinderilor mici și mijlocii, care întâmpină mai multe dificultăți în navigarea prin proceduri lungi și complexe pentru a investi în străinătate.

Se preconizează că faptul că acordul îmbunătățește securitatea juridică pentru investiții în toate sectoarele va contribui la diversificarea economică a Angolei către noi sectoare, cum ar fi exporturile de alimente, industria prelucrătoare sau serviciile. Acordul include, de asemenea, dispoziții care vizează consolidarea legăturilor dintre investitorii străini și furnizorii interni.

De asemenea, acordul integrează și o dimensiune importantă a dezvoltării durabile în relația de investiții UE-Angola, inclusiv angajamente de a nu slăbi legislația și standardele în domeniul mediului sau al muncii în scopul atragerii de investiții și de a nu renunța la aceste legi sau de a acorda derogări de la acestea. Acordul include, de asemenea, angajamente de a pune în aplicare în mod eficace acordurile internaționale în domeniul muncii și al mediului, inclusiv Acordul de la Paris. Acordul impune părților să promoveze practici comerciale responsabile din partea investitorilor și consolidează cooperarea bilaterală cu privire la aspectele legate de investiții ale politicilor privind schimbările climatice și ale politicilor privind egalitatea de gen.

Propunere de

DECIZIE A CONSILIULUI

privind semnarea, în numele Uniunii Europene, a Acordului privind facilitarea investițiilor durabile dintre Uniunea Europeană și Republica Angola

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 207 alineatul (4) primul paragraf, coroborat cu articolul 218 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) La 6 mai 2021, Consiliul a autorizat Comisia să negocieze un acord între Uniunea Europeană și Republica Angola privind facilitarea investițiilor (denumit în continuare „acordul”).
- (2) La 18 noiembrie 2022, negocierile privind acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Angola s-au încheiat cu succes.
- (3) Prin urmare, acordul ar trebui semnat în numele Uniunii, sub rezerva încheierii sale la o dată ulterioară,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Se aprobă, în numele Uniunii, semnarea Acordului privind facilitarea investițiilor între Uniunea Europeană și Republica Angola (denumit în continuare „acordul”), sub rezerva încheierii respectivului acord.

Articolul 2

Secretariatul General al Consiliului stabilește instrumentul prin care se acordă puteri depline pentru semnarea acordului în numele Uniunii, sub rezerva încheierii acestuia, persoanei (persoanelor) indicate de către negociatorul acordului.

Articolul 3

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*